

Inhoud

Voorwoord door Carol Ann Tomlinson	8
Introductie door Meike Berben	11
1 Wat is differentiëren?	13
1.1 Waarom dit boek?	13
1.2 Definitie: wat is differentiëren?	14
1.3 De winst van differentiëren	16
1.4 Samenvatting	18
1.5 Meer lezen	18
2 Voorwaarden om goed te differentiëren: de vaardigheden van docenten	19
2.1 Onderzoek naar differentiatie	19
2.2 Model van docentvaardigheden	20
2.3 Samenvatting	22
2.4 Meer lezen	22
3 Differentiëren: zo begint u	23
3.1 Stap 1 - verzamelen van gegevens	23
3.2 Stap 2 - analyseren	24
3.3 Stap 3 - clusteren van leerlingen	27
3.4 Stap 4 - ontwerpen van aanbod	30
3.5 Stap 5 - organisatie van de differentiatie	31
3.6 Samenvatting	33
3.7 Meer lezen	34
4 Differentiëren in instructie	35
4.1 ADI: een effectieve lesstructuur	35
4.2 Differentiëren met IGDl	39
4.3 Differentiatie in de instructie in een combinatieklas	44
4.4 IGDl+: aandacht voor begaafde leerlingen	48
4.5 Samenvatting	50
4.6 Meer lezen	50

	5 Differentiëren in verwerking	51
	5.1 Uw doelen bepalen	51
	5.2 Differentiëren in verwerking: inhoud	52
	5.3 Differentiëren in verwerking: werkvormen	58
	5.4 Differentiëren in verwerking: opbrengst	59
	5.5 Samenvatting	65
	5.6 Meer lezen	66
	6 Verdieping in leervoorkeuren	67
	6.1 De Leercyclus van Kolb	68
	6.2 De Leerstijlen van Vermunt	69
	6.3 De Leervoorkeuren van Ruijters	70
	6.4 De Meervoudige intelligenties van Gardner	70
	6.5 Samenvatting	71
	6.6 Meer lezen	71
	7 Differentiëren in leertijd	73
	7.1 Tempodifferentiatie	73
	7.2 Preteaching en differentiëren in huiswerk	76
	7.3 'Flipping the classroom'	78
	7.4 Remedial teaching	80
	7.5 Samenvatting	80
	7.6 Meer lezen	80
	8 Toetsing en differentiatie	81
	8.1 Formatief en summatief toetsen	81
	8.2 Gedifferentieerd toetsen in de praktijk: enkele mogelijkheden	86
	8.3 Differentiatie in toetsvormen	87
	8.4 Flexibel, adaptief en relatief toetsen	88
	8.5 Differentiatiemogelijkheden bij eindexamens (in het voortgezet onderwijs)	89
	8.6 Samenvatting	89
	8.7 Meer lezen	89
	9 Differentiëren met ICT	91
	10 Differentiëren schoolbreed	97
	10.1 Strategisch niveau	97
	10.2 Tactisch niveau	99
	10.3 Operationeel niveau	100
	10.4 Samenvatting	102
	10.5 Meer lezen	102

Samenvatting in mindmap	104
Bijlagen	107
Bijlage 1 Formulier groepsplan	107
Bijlage 2 Lesvoorbereidingsformulier differentiatie	108
Bijlage 3 Lesvoorbereidingsformulier differentiatie met tips en aandachtspunten	110
Bijlage 4 Lesobservatieformulier de zes rollen en differentiëren	112
Bijlage 5 Format voor implementatieplan differentiëren	114
Trefwoordenlijst	115
Literatuur	116
Meer lezen	122